ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Μάθημα: <u>Συνταγματικές τάξεις των χωρών της Νοτιο-ανατολικής Ευρώπης</u>

Ακαδ. Έτος 2012/2013

Θεόδωρος Τζώνος, καθηγητής, Γενικό ΤμήμαΔικαίου

Νέδα Κανελλοπούλου, αναπληρώτρια καθηγήτρια, Γενικό Τμήμα Δικαίου

Εισαγωγικά: Ο «χώρος» της Νοτιο-ανατολικής Ευρώπης - Ευρωπαϊκός συνταγματικός πολιτισμός - Το Συγκριτικό Συνταγματικό Δίκαιο - Η προβληματική του μαθήματος

Οι τρεις ενότητες του μαθήματος:

1. Το συνταγματικό πρόβλημα της Κύπρου
2. Το πολίτευμα της Τουρκίας
3. Οι Πρώην Λαϊκές Δημοκρατίες της Ν-Α Ευρώπης και η «δημοκρατική μετάβαση»

1η Ενότητα: Το συνταγματικό ζήτημα της Κύπρου

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΥΛΗΣ

1.Ιστορικό

- Η βρετανική περίοδος: η Συνθήκη της Κωνσταντινουπόλεως (1878), η Συνθήκη της Λωζάνης (1923), ο απελευθερωτικός αγώνας και η πορεία προς την ανεξαρτοποίηση (μετά τον Β΄ΠΠ)
- Η ανεξαρτοποίηση της Κύπρου: οι Συμφωνίες της Ζυρίχης και του Λονδίνου (1959), η παραγωγή του Συντάγματος του 1960.

2.Το Σύνταγμα του 1960

-Τα χαρακτηριστικά του Συντάγματος του 1960: Σύνταγμα δοτό, Σύνταγμα ιδιαιτέρως αυστηρό

- Οι θεμελιώδεις αρχές του πολιτεύματος: η δυαδική αρχή, το προεδρικό πολίτευμα

3.Οι εξελίξεις μετά το 1963

- Η μη εφαρμογή του Συντάγματος του 1960: τα «δεκατρία σημεία» του Μακαρίου, η αποχώρηση των Τουρκοκυπρίων από τα όργανα του κράτους και ο εγκλεισμός τους σε θύλακες, η τουρκική εισβολή τον Ιούλιο/ Αύγουστο !974
- Ο συνταγματικοπολιτικός χάρτης της Κύπρου: η προσφυγή στο «δίκαιο της ανάγκης» (Ανώτατο Δικαστήριο, 1964), το «ψευδοκράτος» της Τουρκικής Δημοκρατίας της Βόρειας Κύπρου (1983), η «υπόθεση Λοϊζίδου» στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (1996,1998)

4.Τα σχέδια επίλυσης του κυπριακού

- Οι διακοινοτικές συνομιλίες και η παρέμβαση του ΟΗΕ (1968-1974), το σχέδιο Ντε Κουεγιαρ (1989), η «δέσμη ιδεών» Γκάλι (1992), το σχέδιο Ανάν (2003): από το ενιαίο κράτος, στη διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδία και στην αρχή της πολιτικής ισότητας
- Το σχέδιο Ανάν : « η νέα τάξη πραγμάτων» που προτείνει και η απόρριψη του σχεδίου από την ελληνοκυπριακή πλευρά (Απρίλιος 2004)

5.Οι εξελίξεις μετά το σχέδιο Αναν

- Η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ενωση (Μάιος 2004)
- Η επίλυση του Κυπριακού υπό το φως της ευρωπαϊκής πραγματικότητας της Κύπρου και της ενταξιακής πορείας της Τουρκίας
- Ο νέος κύκλος διαπραγματεύσεων υπό την αιγίδα του ΟΗΕ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αχιλλεύς Κ. Αιμιλιανίδης, *Η Υπέρβαση του Κυπριακού Συντάγματος*, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα - Θεσσαλονίκη, 2006

Αχιλλεύς Κ. Αιμιλιανίδης, Το Κυπριακό Σύνταγμα μετά την Ένταξη, σε: Αχιλλεύς Κ. Αιμιλιανίδης (επ), *Προτάσεις Πολιτικής,* Power Publishing, Λευκωσία, 2005

Διονύσιος Αναγνώστου, Υπόθεση Λοϊζίδου, Αποφάσεις της 18.12.1996 και 28.7.1998 του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, σε: *Δικαιώματα του Ανθρώπου* 1999, σελ. 137 επ.

Ευ. Βενιζέλος, *Το κυπριακό ζήτημα, Η κυπριακή συνταγματική τάξη και η προοπτική ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Πέντε μελέτες για την αντοχή τωμ συνταγ,ατικών υλικών στην Κύπρο,* Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 2000

Constantinos Lycourgos, Cyprus Public Law as Affected by Accession to the European Union, σε: Constantinos Kombos (ed), *Studies in European Public Law: Thematic, National and Post-National Perspectives,* Sakkoulas Publications, Athens -Thessaloniki, 2010

Δ. Κ. Μέλισσας, *Η οργάνωση της πολιτικής εξουσίας στην κυπριακή πολιτεία, Α΄, Το εκλογικό σώμα και η Βουλή των Αντιπροσώπων,* Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 1996

Γ. Παπαδημητρίου, *Το συνταγματικό πρόβλημα της Κυπριακής Δημοκρατίας, Συλλογή άρθρων,* Αντ. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 1997

Άγγελος Συρίγος, *Σχέδιο Ανάν, Οι κληρονομιές του παρελθόντος και οι προοπτικές του μέλλοντος,* εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 2005

Φ.Φραντζεσκάκη, Δ. Ευρυγένη, Σ. Συμεωνίδου, *Συγκριτικό Δίκαιο, Θεωρητική και φροντιστηριακή ύλη για τη συγκριτική μελέτη του δικαίου,* εκδ. Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη, 1978

ΦΑΚΕΛΟΣ

Νέδα Κανελλοπούλου, *Συνταγματικές τάξεις των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης,* Πάντειο Πανεπιστήμιο.

ΚΕΙΜΕΝΑ (διαθέσιμα στο διαδίκτυο)

Το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας (1960)

Το Σχέδιο Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ Κ Ανάν για τη συνολική διευθέτηση του κυπριακού προβλήματος (31 Μαρτίου 2004)